

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Řízení státu ve vybraných zemích střední Evropy – možná inspirace pro ČR?

Ing. Kristián Malina

odbor strategického rozvoje
a koordinace veřejné správy
Ministerstvo vnitra ČR

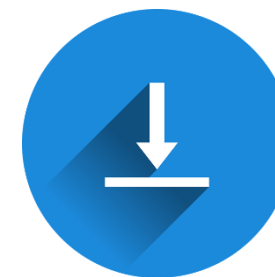

Řízení státu ve vybraných zemích střední Evropy – možná inspirace pro ČR?

Koncepce Klientsky orientovaná veřejná správa 2030

Schválena usnesením vlády č. 562 ze dne 25. května 2020

- Strategický cíl 2 Efektivně fungující systém veřejné správy
- **Aktivita 2.1.1. Analytické zhodnocení řízení veřejné správy v zahraničí**

1

Potřeba řešit průřezová témata, zlepšovat efektivitu řízení veřejné správy

Veřejná správa i v zahraničí řeší otázky efektivity řízení státu, problémy související s překonáváním resortismu. Český kompetenční zákon obsahuje téma koordinace jen okrajově.

2

Provedena analýza řízení veřejné správy v zahraničí

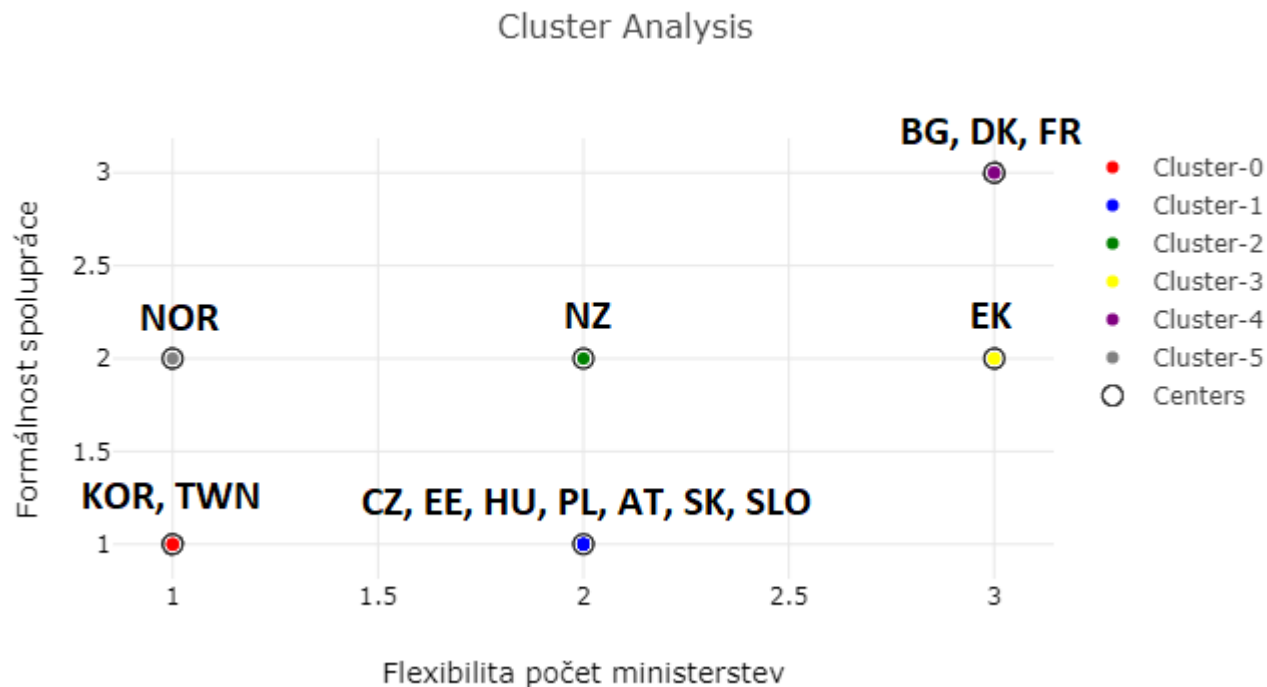
Hledány vhodné **inspirační vzory**, které by se týkaly řízení veřejné správy, vycházející ze těch států, které mají **podobný právní a kulturní rámec**, převážně ze států střední a západní Evropy s kontinentálním právem. V roce 2021 byla realizována komparace vybraných států EU a světa, následně blíže sledovány vybrané státy Evropy.

Řízení státu ve vybraných zemích střední Evropy – možná inspirace pro ČR?

Výstupy z Analýzy řízení VS ve vybraných zemích EU a světa (2021)

- **Menší část** ze sledovaných států využívá přímo **kompetenční zákon**, zpravidla definuje více zákonů.
- Existují státy, kde se počet ministerstev, jejich názvy i kompetence **mění po každých volbách** (Dánsko).
- Blíže sledováno – **Polsko, Maďarsko, Slovensko, Slovinsko**

Řízení státu ve vybraných zemích střední Evropy – možná inspirace pro ČR?

Úprava řízení VS podle formy právní úpravy

- Těžiště právní úpravy – **zákony**

Podzákonné normy

***Slovensko** – velká část kompetencí uprav. v jednacím řádu úř. vlády

Zákony

Polsko – Zákon o oborech státní správy (1997), Zákon o radě ministrů (1996)

Maďarsko – Zákon o státní správě (2018), Zákon o povinnostech a působnosti členů vlády (2018)

Slovensko – Kompetenční zákon (2001)

Slovinsko – Zákon o státní správě (2002)

Ústavní zákony

***Maďarsko** – velká část kompetencí zejm. premiéra v ústavě

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Řízení státu ve vybraných zemích střední Evropy – možná inspirace pro ČR?

Centralizace řízení vs. kultura koordinačních mechanismů

- **Hlavní směry**
směřování VS v zahraničí
s cílem zefektivnění řízení a
překonávání resortismu

Silné postavení
premiéra
Polsko, Maďarsko

Koordinační role
centra vlády (CoG)
Maďarsko,
částečně Slovensko

Kultura
koordinačních
mechanismů
Slovinsko

Řízení státu ve vybraných zemích střední Evropy – možná inspirace pro ČR?

Centralizace rozhodování vs. kultura meziresortní koordinace

Silné postavení premiéra

- koordinační pravomoci ve všech zemích (de iure)

Premiér má výsadní postavení

- možnost stanovit kompetence a úkoly ministrům
- **Polsko** – kompetence na zákl. zákona, činnosti ministra určí **předseda vlády svým nařízením**
- **Maďarsko** – ministři musí jednat **v souladu s obecnou vládní politikou** určenou premiérem (čl. 18 Ústavy), státní tajemníky na ministerstvech jmenuje premiér

Premiér je první z rovných

- **Slovinsko** – premiér má významnější postavení při rovnosti hlasů

Řízení státu ve vybraných zemích střední Evropy – možná inspirace pro ČR?

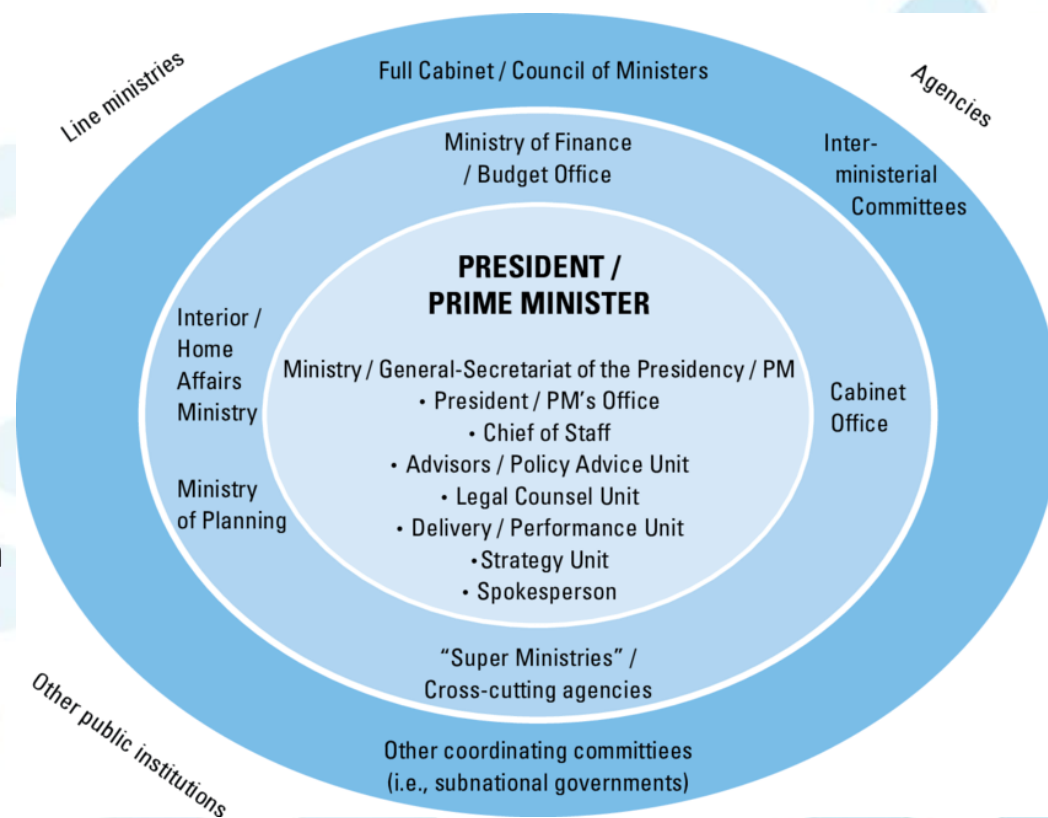
Centralizace rozhodování vs. kultura meziresortní koordinace

Koordinační role centra vlády (CoG)

- Zpravidla úřad vlády/předsedy vlády a vybraná ministerstva
- **Převládá servisní charakter** úřadů vlád

Významnější role úřadu vlády

- **Slovensko** – úřad vlády je **vrcholný orgán správy**
- Funkce vicepremiéra má ústavní charakter
- Koordinální role vicepremiéra, pokud nevede ministerstvo
- **Maďarsko** – úřad předsedy vlády má **charakter ministerstva**
- Úřad předsedy vlády oddělen od kabinetu předs. vlády
- V čele úřadu je ministr
- Silný koordinační charakter – stálý výbor tajemníků

Řízení státu ve vybraných zemích střední Evropy – možná inspirace pro ČR?

Centralizace rozhodování vs. kultura meziresortní koordinace

Kultura horizontální (meziresortní) koordinace

Koordinační mechanismy

- **Slovinsko** – koordinační mechanismy ukotveny v zákoně o státní správě (2002)
- **Ministerstva musí při přípravě zákonů a nařízení spolupracovat**
- Zákon může stanovit, že rozhodnutí jsou **přijímána po dohodě ministerstev**
- Obecně v případě **vážných sporů – rozhoduje vláda**
- U meziresortního připomínkování **významné výhrady – řeší vláda**

Poradní orgány a meziresortní skupiny

- **Slovinsko** – premiér může pověřit ministra, aby vedl průřezově činnost více ministerstev
- Premiér může zřídit **strategické rady**
- Vláda může zřizovat **nezávislé vládní úřady** (problém velký počet)

Řízení státu ve vybraných zemích střední Evropy – možná inspirace pro ČR?

Shrnutí

- **OECD** v hodnotících zprávách k fungování veřejné správy **doporučuje posilování Centra vládnutí (CoG)** viz Public governance review: Poland (2013), Public governance review: Slovak Republic (2014) a další. V současné době probíhá PGR v ČR a otázka koordinační role CoG je jedním z klíčových témat.
- V zemích kde má **centrum vládnutí spíše servisní** roli než koordinační, je **strategické plánování a koordinace hodnocena hůře**.
- Ve všech sledovaných zemích existují určité **mechanismy horizontální koordinace využitelné pro ČR**, zejména **koordinační mechanismy** v rámci **slovinského Zákona o státní správě** nebo posílená role CoG v rámci **maďarského Zákona o povinnostech a působnosti členů vlády** (úřad vlády má charakter ministerstva, koordinace skrze výbor stálých tajemníků).
- Získané poznatky je **nutné verifikovat v praxi** ve spolupráci se zahraničními partnery.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

DĚKUJI ZA POZORNOST!

Ing. Kristián Malina

odbor strategického rozvoje
a koordinace veřejné správy

Ministerstvo vnitra ČR

kristian.malina@mvcr.cz

www.mvcr.cz/verejna-sprava

www.kvalitavs.cz